9/10/15

BMS. Economics

QP Code : **13894**

(2½ Hours) [Total Marks : 75

N. B. : (1) **All** questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Draw **neat diagrams** wherever necessary.

1. Attempt any **two** of the following :– 15
   (a) Explain the differences between public and private finance.
   (b) Critically examine the Principle of Maximum Social Advantage.
   (c) What is sound finance? Discuss the features of sound finance.

2. Attempt any **two** of the following :– 15
   (a) Discuss the various sources of tax revenue.
   (b) Outline the merits and demerits of direct taxes.
   (c) What is impact and incidence of taxation? Bring out their differences.

3. Attempt any **two** of the following :– 15
   (a) What are the causes for increase in public expenditure?
   (b) Discuss the various types of public debt.
   (c) Explain the important features of FRBM Act, 2003.

4. Attempt any **two** of the following : 15
   (a) Explain the components of unorganised sector of Indian money market.
   (b) Discuss the role of capital market in economic development of a country.
   (c) Outline the reforms taken in the secondary segment of Indian captial market since 1991.

5. (a) State with **reasons**, whether the following statements are **true** or **false** :– 8
   (any **four**)
   (i) Marginal social sacrifice increases with an increase in the units of taxation.
   (ii) Redistributive taxation will increase average propensity to consume.
   (iii) Indirect taxes are easy to evade.
   (iv) Greater the elasticity of demand, larger the incidence on the seller.

[TURN OVER

munotes.in
15247 LATE SHRI. VISHNU WAMAN THAKUR CHARITABLE TRUST'S BHASKAR WAMAN THAKUR COLLEGE OF SCIF
Scanned by CamScanner

(v) Transfer expenditure includes subsidies.
(vi) Fiscal federalism refers to sharing of political power between the Central goverment and state governments.
(vii) Call rate is an appropriate indicator of liquidity position in the money market.
(viii) PAN has been made compulsory for all transactions in the capital market.

(b) Choose the **correct** answer and **rewrite** the statement :– (any **seven**) 7

(i) _____ is not a function of public finance.
(a) Distribution of income (b) Consumption
(c) Allocation of resources (d) Stabilisation

(ii) According to the Principle of Maximum Social Advantage, public expenditure is subject to _____.
(a) Diminishing marginal returns
(b) Diminishing marginal productivity
(c) Diminishing marginal utility
(d) Increasing marginal utility

(iii) According to functional finance, _____ budget should be adopted during inflation.
(a) Surplus (b) Deficit
(c) Balanced (d) None of these

(iv) _____ does not involve a quid-pro-quo.
(a) Fee (b) Income tax
(c) Gift and grant (d) Price

(v) _____ is not a merit of indirect taxes.
(a) Wide coverage (b) Progressive
(c) Less resentment (d) Forced savings

(vi) _____ has no role in the shifting of tax burden.
(a) Price level (b) Elasticity of demand
(c) Elasticity of supply (d) Income level

(vii) _____ is an example of non-transfer expenditure.
(a) Pensions (b) Unemployment allowances
(c) Interest payments (d) Expenditure on education

(viii) _____ deficit is the most comprehensive measure of budgetary imbalances.
(a) Fiscal (b) Revenue
(c) Budgetary (d) Monetised

ATE SHRI. VISHNU WAMAN THAKUR CHARITABLE TRUST'S BHASKAR WAMAN THAKUR COLLEGE O
mumotes.in
Scanned by CamScanner

(ix) The term fiscal federalism was introduced by _____.
(a) Seligman (b) Adam Smith
(c) Dalton (d) Musgrave

(x) _____ is not a main player of Indian money market.
(a) Government (b) RBI
(c) OTCEI (d) Commercial Banks

(xi) The Clearing Corporation of India does not deal with _____.
(a) Government securities (b) Mutual funds
(c) Certificate of Deposits (d) Indigenous bankers

(xii) Gilt-edged securities refer to _____.
(a) Bonds
(b) Industrial issues
(c) Securities issued by Municipal Corporations
(d) Government Securities

_____

(मराठी रूपांतर)

(२½ तास) [एकूण गुण : ७५

सूचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा :- १५
(अ) सार्वजनिक आयव्यय (राजस्व) आणि खाजगी आयव्यय (राजस्व) यातील फरक स्पष्ट करा.
(ब) सीमांत सामाजिक लाभ (MSA) तत्त्वाचे टिकात्मक परीक्षण करा.
(क) सुयोग्य वित्तव्यवस्था म्हणजे काय? सुयोग्य वित्तव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा :- १५
(अ) करप्राप्तीच्या स्त्रोत्रांची (मार्गांची) चर्चा करा.
(ब) प्रत्यक्ष करांचे गुण व दोष विशद करा.
(क) कराघात आणि करभार म्हणजे काय? त्यातील फरक निदर्शनास आणा.

[TURN OVER

munotes.in
5247 LATE SHRI VISHNU WAMAN THAKUR CHARITABLE TRUST'S BHASKAR WAMAN THAKUR COLLEGE OF SCI
Scanned by CamScanner

१५

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा :-
(अ) सार्वजनिक खर्चाच्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.
(ब) सार्वजनिक कर्जाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.
(क) वित्तीय जबाबदारी आणि अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायदा, २००३ (FRBM Act, 2003) यांची महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा :-
(अ) भारतीय नाणेबाजाराच्या असंघटीत क्षेत्राचे घटक स्पष्ट करा.
(ब) भांडवल बाजाराची देशाच्या आर्थिक प्रगतीतील भूमिकेची चर्चा करा.
(क) १९९१ पासून भारतीय भांडवल बाजाराच्या दुय्यम विभागातील सुधारणांची चर्चा करा.

५. (अ) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा (कोणतेही चार) :- ८
(१) करांच्या एकक वाढीबरोबर सिमांत सामाजिक त्याग वाढतो.
(२) पुनर्वितरण करव्यवस्था सरासरी उपभोग प्रवृत्तीमध्ये वाढ घडवून आणू शकते.
(३) अप्रत्यक्ष करांच्या बाबतीत चुकवेगिरी सहज शक्य असते.
(४) अधिक लवचिक मागणी म्हणजे विक्रेत्यावर अधिक लवचिक भार होय.
(५) हस्तांतरणीय खर्चामध्ये अनुदानांचा समावेश होतो.
(६) वित्तीय संघराज्य व्यवस्था म्हणजे केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारांमध्ये राजकीय अधिकारांची विभागणी होय.
(७) अल्पसूचना दर हे नाणेबाजारातील रोखता स्थितीचे योग्य निर्देशक आहे.
(८) भांडवल बाजारातील सर्व व्यवहाराकरिता पॅन (PAN - कायमस्वरूपी खाते क्रमांक) सक्तीचा केला आहे.

(ब) योग्य उत्तराची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा :- (कोणतेही सात) ७
(१) ------- हे राजस्वाचे कार्य नाही.
(अ) उत्पन्नाचे वितरण (ब) उपभोग
(क) संसाधनांचे वाटप (ड) स्थैर्य
(२) महत्तम सामाजिक लाभ तत्त्वानुसार सार्वजनिक खर्च -------- सापेक्ष असतो.
(अ) घटता सिमांत परतावा (ब) घटती सिमांत उत्पादकता
(क) घटती सिमांत उपयोगिता (ड) वाढती सिमांत उपयोगिता

247 LATE SHRI. VISHNU WAMAN THAKUR CHARITABLE TRUST'S THAKUR WAMAN THAKUR COLLEGE
munotes.in
Scanned by CamScanner

(३) कार्यात्मक वित्तानुसार भाववाढीच्या काळात -------- अंदाजपत्रकाचा अवलंब करावा लागतो.
(अ) वाढाव्याच्या (ब) तुटीच्या
(क) संतुलीत (ड) वरीलपैकी नाही

(४) -------- मध्ये देवघेवीचा संबंध असत नाही.
(अ) शुल्क (ब) आयकर
(क) देणग्या व अनुदाने (ड) किंमती

(५) -------- हा अप्रत्यक्ष करांचा गुण नाही.
(अ) व्यापक विस्तार (ब) प्रगतशील
(क) अल्प लोकप्रिय (ड) सक्तीची बचत

(६) करभार संक्रमणामध्ये -------- ची काहीही भूमिका नसते.
(अ) किंमत पातळी (ब) मागणीची लवचिकता
(क) पुरवठ्याची लवचिकता (ड) उत्पन्न पातळी

(७) -------- हे अहस्तांतरणीय खर्चाचे उदाहरण आहे.
(अ) निवृत्ती वेतन (ब) बेकारी भत्ते
(क) व्याजाची देणी (ड) शिक्षणावरील खर्च

(८) -------- तूट हे अंदाजपत्रक असंतुलनाचे अधिक व्यापक मोजमापक आहे.
(अ) वित्तीय (ब) महसुली
(क) अंदाजपत्रकीय (ड) मौद्रिक

(९) वित्तीय संघराज्य ही संकल्पना -------- यांनी सुरू केली.
(अ) सेलींगमन (ब) ॲडम स्मिथ
(क) डाल्टन (ड) मसग्रेव्ह

(१०) -------- हा भारतीय नाणेबाजाराचा प्रमुख सहभागी नाही.
(अ) सरकार (ब) आरबीआय (RBI)
(क) ओटीसीइआय (OTCEI) (ड) व्यापारी बँका

(११) भारतीय समाशोधन महामंडळ हे -------- शी संबंधीत नाही.
(अ) सहकारी कर्जरोखे (ब) परस्पर निधी
(क) ठेव प्रमाणपत्रे (ड) देशीय बँकर

(१२) उत्तम रोखे (Gilt-edged securities) म्हणजे --------.
(अ) बॉन्डस् (ब) औद्योगिक रोखे
(क) नगरपालिकेचे रोखे (ड) सरकारी कर्जरोखे

munotes.in
SHRI. VISHNU WAMAN THAKUR CHARITABLE TRUST'S BHASKAR WAMAN THAKUR COLLEGE OF SC
Scanned by CamScanner